

FALLER JENŐ

Faller Jenő bányamérnök, a Központi Bányászati Múzeum első igazgatója 1894. szeptember 25-én született a Selmecbánya melletti Szélaknán. A bányaugy szeretetét szinte családi örökségül kapta. Édesapja bányorvos volt, nagyapja a selmeci akadémia Bányaműveléstani Tanszékének professzora.

Faller 1913-ban iratkozott be a Bányászati Akadémiára, de a világháború miatt tanulmányai félbe szakadtak. Csak 1921-ben, már Sopronban kapta kézhez bányamérnöki oklevelét. Az 1920-as években Salgótarjánban, Dorogon majd Nagynémetházán dolgozott. Vezetésével folytak a Dudar környéki szénmezők felmérő munkálatai. 1929-ben Várpalotán lett üzemvezető. Nevéhez fűződik Magyarország első szkipaknájának üzembe helyezése, a torokrétozás bevezetése és az első vājárképző tanfolyamok beindítása. Az Észak-Magyarországi szénbányákban ő vezette be elsőként a frontfejtést. A nyilas hatalom idején 1944-ben állásából elbocsátották. A II. világháború után a szénbányászat talpra állításán fáradozott, az államosítások idején miniszteri biztos volt, 1948-49-ben Várpalotán vezérigazgatóként működött.

1950-ben nevezték ki a soproni egyetem Bányaművelési Tanszékének docensévé. Itt bányászattörténetet és bányagazdaságtant adott elő. 1956-ban jelentős szerepe volt a brennbergi szénbányászat újraindításában. Hét évi lelkes, fáradságot nem ismerő munkával megteremtette a Központi Bányászati Múzeum alapjait. A múzeum, életének fő műve, 1957. október 17-én nyitotta meg kapuit. Faller 1959-ben nem követte Miskolcra az eltávozó bányamérnöki kart. Sopronban maradt, s hátralévő életét a városnak és a múzeumnak szentelte. Kiemelkedő tudományos munkát végzett szakterületén. A Bányászati és Kohászati Lapokban négy évtized alatt, több mint kétszáz tanulmányt publikált. Aktív munkatársa volt a Soproni Szemlének is, cikkeiben a magyar bányászmuúlt avatott kutatójának bizonyult. Munkáiban megörökítette a hazai bányamérnökképzés történetének legjelentősebb állomásait, feljegyezte a megtartó erejű diákhagyományokat. A magyar bányászat nagyjai életének és munkásságának egész könyvet szentelt. Több lapnak volt

szerkesztőbizottsági tagja és számos szakbizottságban dolgozott. Szaktekintélyét, tudományos összeköttetéseit Sopron javára kamatoztatta. A Nehézipari Műszaki Egyetem 1960-ban doktorává fogadta. Számos kitüntetéssel ismerték el érdemeit. Kétszer elnyerte az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület irodalmi pályadíját, valamint a Wahlner Aladár és Zorkóczy Samu emlékérmeket. 1955-ben „Az Oktatásügy Kiváló Dolgozója” kitüntetést kapott. A Központi Bányászati Múzeum létrehozásáért elnyerte „A Bányászat Kiváló Dolgozója” címet. 1962-ben bányászattörténeti kutatásaiért a „Munka Érdemérem”, 1964-ben pedig a Hazafias Népfrentben szerzett érdemeiért a „Munka Érdemrend” ezüst fokozatát adományozta számára a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa. A békemozgalomban kifejtett tevékenységéért pedig megkapta a „Magyar Békemozgalom” aranyjelvényét is. Jeligéje volt: „Az életet élni kell; küzdve a jobbért, a szebbért, az emberibbért.”

1966. december 23-án hunyt el Sopronban. Várpalotán iskola viseli nevét (Faller Jenő Szakképző Iskola és Kollégium). Mellszobra a Központi Bányászati Múzeum udvarán áll és őrzi élete munkájának emlékét.

Irodalom:

Bircher Erzsébet: Faller Jenő (1894-1966) In: Nemzeti Sírkert - Sopron / [szerk. Vörös Ákos] ; [ford. Barbara Madaras, Frank Berger] ; [...fotó Magasi Dávid] Sopron : Lions Club Sopron, 2017 p. 34-36.

Sarkady Sándor (szerk.): Aranykönyv 2000. Sopron: Quint Reklámügynökség, 1999. p. 164.

Zambó János: Dr. techn. Faller Jenő 1894-1966. In: Soproni Szemle. 21. évf. 3. sz. (1967). p. 284-286.

Internet:

50 évvel ezelőtt hunyt el Sopronban Faller Jenő bányamérnök Hozzáférés: <http://www.szivk.hu/helytorteneti-evfordulok-50-evvel-ezelott-hunyt-el-faller-jeno/> Letöltés ideje: 2017. június 1.